

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

KLÓFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 K 40 F.
NEGYEDÉVRE 4 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KO-
RONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

✦ POLITIKAI NAPILAP ✦

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Románia hadat üzent a monarchiának

A román koronatanács döntése az entente mellett — Megtörténtek az első összecsapások — Németország hadat üzent Romániának — Vöröstoronynál már román foglyokat ejtettünk — Az entente-csapatok sikertelensége minden vonalon

Elérkeztünk tehát az utolsó főlvonáshoz. Románia hadüzenetével — e véres, hosszú háború folyamán a harmincadik hadüzenettel — az entente kijátszotta az utolsó kártyáját, a melylyel meg akarja nyerni a nagy játszmat.

A hadüzenet nem volt váratlan, meglepetésszerű, mindenki tudta, sejtette, hogy az entente lidérenyomása, az orosz fenyegető közelsége, a kapzsiság és az arany csengése, a rubelek zörgése erősebb lesz, mint a becsületérzés, mint a szerződések betűje. És mégis harag fogja el a lelkeket, amikor Románia galádságára gondol. Mert nálunk a becsület, a szövetségi hűség, a szerződések betűinek acélkeménysége élő fogalom, mi ezek szerint élünk, gondolkodunk és cselekszünk. Így cselekszünk két éven keresztül s így cselekedett most nagy szövetségesünk, amikor a nekünk küldött hadüzenetre spontán és habozás nélkül bélyegezte meg a szerződészegés galádságát és megüzente a háborút Romániának.

És elfog a harag mindenkit kivétel nélkül, mert Románia fekete gazságán át látja csillogni az éhes kapzsiságot, amely erdélyre, a magyar korona gyöngyére pislog és a becsületesség szennyezte kézzel nyul Magyarország egy darabja felé. De amit nem fog megkapni soha. Mert míg egy csöppnyi magyar vér kering Magyarország fiainak ereiben, a düh erejével, ököllel és foggal fogja megvédeni drág kincsét. Véres fejjel fog visszatántorodni a kincsért jövő, a megvesztegetett rabló. Érzéseink erejét, litéseink súlyát érezni fogja. Talán egyetlen ellenséggel szemben sem él a megvetéssel kevert gyűlöletnek az a lángja, amelyet most gyújtott bennünk ez a hadüzenet, mint a románok ellen.

Orozva, lappangva, alattomosan készült a csapásra, de szuronyaink hegyébe ittközött máris és e szuronyerdőt erős magyar kezek szegzik a becsület érzésétől üres rablómelleknek. E szuronyerdő, az önvédelem igazságos érzete, a honszerelem és szövetségeseink becsületes, erős támasza védi köröskörül Erdé-

lyünket, amelyet a magyar koronából nem fog kitörni rablók keze soha.

A hadszíntereken ma különösebb események nem voltak. Az orosz és az angol-francia

fronton történtek az ellenség részéről kisebb előretörési kísérletek, de ezek mind kudarccal végződtek.

Mai távirataink itt következnek:

Hivatalos jelentés a román hadüzenetről

Budapest, augusztus 28. A Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből augusztus 28-án: Tegnap éjszaka a román királyi követ megjelent a külügyminisztériumban, hogy jegyzéket nyújtson át, amely szerint Románia augusztus 27-én este 9 órától fogva Ausztria-Magyarországgal hadállapotban levőnek tekinti magát.

Németország hadüzenete Romániának

Berlin, augusztus 28. A Wolff-ügynökség jelenti: A román kormány tegnap este Ausztria-Magyarországnak hadat üzent. A szövetségtanács azonnal ülésre hivatott össze.

Berlin, augusztus 28. A Wolff-ügynökség jelenti:

Tekintettel arra, hogy Románia galád módon megszegte Ausztria-Magyarországgal és Németországgal fennálló szerződését az által, hogy Ausztria-Magyarországnak hadat üzent, a bukaresti császári német követ utasítást kapott, hogy utelveit kikérje és a román kormánynak kijelentse, hogy Németország magát Romániával szemben hadban állónak tekinti.

Frigyes főherceg hadseregpáncsa

Főhídszállás, augusztus 28. (Magyar Távirati Iroda.) A hadseregfőparancsnokság ma a következő hadseregpáncsot adta ki:

Katonák! Bajtársak!

Tudatom veletek, hogy ellenfeleink sorában egy új ellenség tünt föl: a román királyság. Becsületes katonaleltek meg fogja találni az alattomos rablótámadás számára a megvetés megfelelő mértékét. Az elmúlt években sok nehéz órát éltünk át. A legfelsőbb hadur és az ő zászlójára tett eskünk-höz hiven, becsülettel fogjuk végigküzdeni az új harcot is. Isten legyen veletek.

FRIGYES FŐHERCEG,
tábornagy.

Románia előre készült a szerződészegésre

Bukarest, augusztus 28. (Magyar Távirati Iroda.) Az „Adeverul” szerint Románia augusztus 15-én diplomáciai, néhány nappal később pedig katonai konvenciót kötött az entente-tal.

Román alattomoság a hadüzenettel

Budapest, augusztus 28. A Pester Lloyd jelenti bécsi távirat nyomán:

Románia hadüzenete augusztus 27-iki esti 8 óra dátumot viseli és Porumbaru sajátkezi aláírásával van ellátva. A jegyzék tehát nem táviratban érkezett a bécsi román követséghez, hanem írásos eredetűben. A jegyzéket tehát nem tegnap írták, hanem már hosszabb idő előtt elküldték Bukarestből Bécsbe, ahol napokig hevert a román követ íróasztalában.

Háromnegyed 8 órakor ment el Maurocordato román követ a ballplatzki külügyi palotába, ahol átadta az okiratot.

Szombaton délután Ferdinánd király még különkihallgatáson fogadta Czernin gróf bukaresti osztrák-magyar követet. A kihallgatás folyamán szó sem esett a fontos döntésről, a mely akkor már küszöbön állott. Ferdinánd király mondta ugyan, hogy a koronatanács dönteni fog, de egyben reménységének adott kife-

URANIA

Ma utoljára!

BORBÉLY LILLY

művészársulatával

Havy Teréz

Major Ilona

Gáthy Kálmán

Kassay Károly

Németh Nándor

Előadják a fővárosi őszi szezon legújabb drámai táncait, tréfáit.

Előadások 7 és 9 órakor

Helyek 7-8-9 órakor: 1 K 50, 1 K 20, 1 K 80 F 60 f, 40 f, 9-10-11 órakor: 1 K 50 f, 1 K 20 f, 1 K, 80 f, 60 f.

APOLLO

az „Uranus” helyiségben Korona-passage, Csepő-u.

Ma, kedden

Előadások 5 órakor kezdéskor, 7 és 9 órakor rendez helyőrákkal.

2 ujdonság!

Ha asszonyok

szerepének

dráma 3 felvonásban.

Ahik kétszer

hálnak meg

dráma 3 felvonásban.

jezést, hogy lehetséges lesz fentartani Románia semlegességét.

Szombatról vasárnapra virradó éjszaka még közvetlenül a koronatanács döntése előtt Bratianu miniszterelnök ezt mondta Czernin grófi követnek:

— Akarom, tudom és fenn is fogom tartani a semlegességet. Ezt be fogja igazolni a koronatanács határozata is.

Bratianu különben a sajtóban süriin cáfolta Romániának a semlegességből való kilépéséről szóló híreket és Romániának az entente oldalán való beavatkozásának hírét csupán a föderalisták alaptalan találgatásának minősítette.

Bratianu miniszterelnök a vasárnapi napot választotta a jegyzék átnyújtására, ami a mellett bizonyít, hogy meglepetés elé akarta állítani a monarchiát, éppen úgy, mint az olaszok a németeket. A román és olasz követ is vasárnap vitte el a hadüzenetet a külügyminisztériumokba. Nyilván arra számítottak úgy Bukarestben, mint Rómában, hogy vasárnap nem fognak a követek a külügyminisztériumban olyan hivatalnokot találni, aki jogosítva lenne átvenni a hadüzenetet. Ennek következtében a jegyzék majd egész éjszaka ott hever a külügyminisztériumban s így néhány órai előnyt nyernek a katonai operációk megkezdésére.

Ferdinánd király kényszerhelyzetben

Bukarest, augusztus 28. (Magyar Távirati Iroda.) A koronatanács, amely négy óra hosszat tartott, *Ferdinánd király kénytelen volt a többség álláspontját magáévá tenni*, a mozgósítási dekrétumot aláírni és a hadüzenetet elhatározni.

A koronatanács után az összes minisztériumok permanenciában maradtak. Egész éjjel lázasan folyt a munka.

Az osztrák-magyar követség elutazása

Bukarest, augusztus 28. (Magyar Távirati Iroda.) Czernin grófi osztrák-magyar követ a követség tagjaival együtt ma este elutazott Bukarestből Bécsbe. Busche német követ is ma utazott el.

A román követ még Bécsben van

Bécs, augusztus 28. *Maurocordato* román követ elutazásának időpontja még nincs meghatározva. A követség tagjai a palotában vannak. A nyugalmat semmi sem zavarta meg.

Magyar és német alattvalók hazatérése

Bukarest, augusztus 28. (Magyar Távirati Iroda.) A központi hatalmak állampolgárai ma tömegesen utaztak el az ország minden részéből Magyarország felé.

Budapest, augusztus 28. A ma délután öt órakor érkezett vonattal, amely az utolsó volt, melynek Bukarestből csatlakozása volt, negyvenen érkeztek Romániából.

A bolgár hadüzenet még nem történt meg

Berlin, augusztus 28. (Magyar Távirati Iroda.) Az irányadó körökhöz a késő esti órákig nem érkezett jelentés arról, hogy Bulgáriának a román hadüzenettel szemben mi az álláspontja.

A oroszofil román izgatás

Bukarest, augusztus 28. A *Steagul* jelenti, hogy Bratianu szerette volna a döntést tovább halogatni, de Oroszország nem volt hajlandó tovább várni és sürgette a kormány végleges elhatározását. Az oroszbarátok a koronatanács

összehívását a legmesszebbmenő háborus izgatásra használták fel. A mozgósítási hírek közléséből már nyilvánvaló volt, hogy a koronatanács a háboru mellett fog dönteni.

Németország előre intette Romániát

Frankfurt, augusztus 28. (Magyar Távirati Iroda.) A *Frankfurter Zeitung* írja: Németország már augusztus elején tudatta a román kormánnyal, hogy Romániát nem fogja olyan elnézéssel kezelni, mint Olaszországot, hanem a készen álló német csapatokkal azonnal be fog vonulni Romániába a hadüzenet megtörténte után.

Német jelentés a hadüzenetről

Berlin, augusztus 28. A *Wolfi-ügynökség* jelenti: *Miután* — mint már jelentettük — *Románia az Ausztria-Magyarországgal, valamint Németországgal megkötött szerződések gyalvatos megszegésével szövetségstársunknak tegnap megüzente a háborút, a bukaresti császári követ utasítást kapott, hogy kérje ki utlevelét és jelentsen ki a román kormánynak, hogy Németország Romániával most már hadiállapotban levőnek tekinti magát.*

Románia hadüzenete nem okozott meglepetést Németországban

Berlin, augusztus 28. (Wolfi-ügynökség.) Románia hadüzenete csak reggel 2 órakor jutott Berlinben köztudomásra s ezért a lapok nem fűzhetek ahhoz kommentárt.

A szövetségi tanács egybehívása nem jött meglepetésszerűen, miután a bukaresti német követ a román kormánynak már régen kijelentette, hogy *Románia hadüzenete Ausztria-Magyarországnak egyenlő a német hadüzenettel.*

A magyar, osztrák, német alattvalók védelme Romániában

Bécs, augusztus 28. A Romániában levő magyar, osztrák és német alattvalók védelmét a bukaresti *németalföldi követ* vette át.

Az entente utolsó ütdkártyája volt a román és olasz hadüzenet

Köln, augusztus 28. (Magyar Távirati Iroda.) A *Kölnische Zeitung* írja: Az entente a Németországnak szóló olasz hadüzenettel és a román hadüzenettel *utolsó aknáját robbantotta föl*. Offenzívájának inségességében Romániát ultimátum elé állította. Románia éppen úgy, mint Szerbia, Montenegro, Belgium és Portugália, *a bört a paizsra szegeztette, de ez Romániára alighanem végzetessé fog válni.*

Románia hadereje

A legutóbbi hivatalos összeállítás szerint a román hadsereg létszáma háboru idején 300,000 ember. — A gyalogság 218 zászlóaljból áll 218,000 emberrel, a lovasság száma 17,000 ember, a tüzérségé 30,000 ember. Van ezenkívül 4 vartüzérezrede, 5 utászszázlőalja, 3 erődítő utászszázlőalja, 1 közlekedési, 1 vasúti zászlőalja, 1 repülő és 1 léghajósosztaga, 5 egészségügyi csapata, 6 század trén. Fegyverzete 93. mintájú Manlicher, 79. mintájú Henry—Martini-féle nem ismétlő puska, karabély, szurony, kard és lándzsa. Van a tüzérségnek 15 centiméteres tarackja, 7.5 centiméteres hegyi ágyuja, amelyek francia és 10.5 12 centiméteres tarackja, amely Krupp-gyártmány.

SZERETETADOMÁNYOKAT KÉR

a Hadsegélyző Hivatal átvétel különítménye, Budapest, IV., Váci-utca 38.

Az orosz háboru

Höfer jelentése

Budapest, augusztus 28. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — *A főhadiszállás jelentése az orosz hadszíntérről:*

Károly főherceg lovassági tábornok hadsereg - arcvonala: Magyarország délkeleti és keleti határbástyáin tegnap este új ellenségeink: Románia orvul támadva, határörseinkkel az első lövéseket váltotta.

A vöröstoronyi szorosnál és Brassától délnyugatra és délre fekvő szorosokban ma reggel mindkét részről harcba keveredtek az előcsapatok és katonáink beszállították az első román hadifoglyokat.

A Kárpátokban a Kukul-hegytől északnyugatra az ellenség súlyos veszteségei mellett visszavertük egy erős orosz támadást.

Mariampoltól északra is teljes balsikerrel végződött az oroszoknak egy tegnap este végrehajtott előretörése. Mindenütt visszavertük részben ellentámadással és sok oroszot fogtunk el.

Hindenburg vezértábornagy hadsereg - arcvonala: Terstyánszky vezérezredes hadserege egy orosz támadási kísérletet megfiúsított.

Egyébként nincs nevezetesebb esemény.

HÖFER altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, augusztus 28. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) *A nagy főhadiszállás jelentése a keleti hadszíntérről:*

Hindenburg vezértábornagy arcvonala: Lemwademnél egy járőrválalkozás 2 tiszt és 37 főnyi legénység foglyul ejtését eredményezte. Swiniuchytól északkeletre, a lucki ivben osztrák-magyar csapatok az orosz osztagok támadásait visszaverték.

Károly főherceg lovassági tábornok arcvonala: A Dnjestertől északra este tetemes orosz erők támadtak. Az ellenségnek kezdetben Delejownál elért sikerét éjjeli ellentámadásunkkal teljesen kiegyenlítettük.

Odább északra Foustobabi és Bawalow között támadó orosz csapatok zárótüzünk hatása alatt nem tudtak rohamállásaikból kifejlődni.

A Kárpátokban az oroszok Kukulól északnyugatra emelkedő hegygerinc és Stary-Wypczina ellen intézett előretöréseit visszavertük.

Erdély határán román foglyokat szállítottak be.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

Osztrák-magyar repülők sikerei

Sajtóhadiszállás, augusztus 28. Terstyánszky vezérezredes hadseregének körletéből az osztrák-magyar repülőknél két kiváló teljesítményét jelentik. Egyik repülőgépiünk *Luck* fölött négy ellenséges repülőgép, amelyek között egy kis, de rendkívül gyors Nieuport-típusú kétfedelű is volt, megtámadta. *Repülőknek Torczyn* felé kellett kitérnie. Az ellenséges repülők azonnal üldözni kezdték. Miután azonban Torczynnál repülőgépiünk heves ágyutüzbe került, *Chorochorin* irányában északnyugat felé kanyarodott. E közben azonban *Urbán* pilóta-örmester egy shrapnelgolyótól találva, súlyosan megsebesült. *Urbán elájult s így a repülőgépnek nem volt vezetője*. Ugy látszott, hogy

mindkét bennülő elveszett. Amidőn a megfigyelő tiszt, *Bastir* hadnagy a pilótát ájulásából magához tudta téríteni, hosszas fáradozás után sikerült a két repülőnek az éppen lezuhanó repülőgépet ismét fölrántani és megmenteni.

A két repülőnek erős szél dacára sikerült ezután még egy óráig a levegőben tartani, amíg repülőparkjukat szerencsésen elérték.

Egy másik osztrák-magyar repülő Luck környékén egy teljes gözzel haladó orosz vonatot bombázott. Amikor e miatt a vonatnak meg kellett állania, a megfigyelő a vonatból kiszálló orosz katonákat géptegyvertűz alá vette. A repülőgép, hogy e nagy eredményt elérhesse, — mialatt a vonatot és az ellenséget folytonosan bombázta és lőtte, négyszáz méternyire szállt alá.

A lengyel kérdést elodázta az orosz kormány

Kopenhága, augusztus 28. Az orosz határról jelentik: A *Russkija Wjedomosti* jelentése szerint az orosz kormány elhatározta, hogy ezidőszere a lengyel kérdésben semmiféle nyilatkozatot nem tesz. Erre elég idő lesz a háború után.

Az olasz háború

Höfer jelentése

Budapest, augusztus 28. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az olasz hadszíntérről:

A Kaorionon tegnap újra heves harc folyt, miután az ellenségnek egy támadása már tüzéségünk tüzeiben megüszült. Este egy olasz osztag erős tüzéségi támogatással behatolt a hegyesucson levő állásunkba. Ma reggel ellentámadásunk újra kiűzte az ellenséget.

A tenger melléki harcunk, a Monte San Michele és Navargas vidéke az olasz tüzéség élénk tüze alatt állott.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Az olasz hadüzenet hatása Németországban

Berlin, augusztus 28. Az olasz hadüzenetet Németország oly nyugalommal fogadta, hogy még csak különkiadásokat sem bocsátottak ki. Az egész dolognak különben inkább jellegzetességében, mint gyakorlatiasságában van jelentősége. Katonailag nagyon is kevés említésre érdemes hatása van, mert *Cadorna* bizonyosan, mint előbb, úgy *most sem nélkülözhet egyetlen embert sem*, hogy esetleg csapatokat küldjön Franciaországba, kiváltképp az albán-görög kalandhoz, amelyhez *Cadorna* végül is beleegyezését kellett adnia s amely ugyanis csapatokat emésztett föl. Az eddigi gazdasági érintkezés az utolsó két hónapban ugyanis nulla volt.

A belga-francia harctér

Berlin, augusztus 28. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a nyugati hadszíntérről:

A Somme-területen nyugati ellenfeleink este és éjjel igen jelentékeny erők harcbevételére mellett bőséges tüzéségi előkészítés után újlag erőfeszítéseket tettek, hogy vonalainkat a folyótól északra áttörjék.

A Thiepval, Mouquet-major, Delville-Ginchy arcvonal ellen több ízben angolok, a Maurepas és Clairly közti állásunk ellen franciák intéztek rohamot. A támadások részben közelharc után, részben ellentámadásunk folytán megüszültek.

A Mouquet-majorról délnyugatra és a delvillei erdőben kis részen, az esti órákban a la bassei csatorna mindkét oldalán és a Maas keleti partján folyt élénk tüzevékenységtől eltekintve, nem volt lényeges esemény.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

***

A balkáni harctér

Höfer jelentése

Budapest, augusztus 28. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése a délkeleti hadszíntérről:

A cs. és kir. haderőnél nincs nevezetesebb esemény.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, augusztus 28. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a Balkán-hadszíntérről:

A Moglena-arcvonalon a bolgárok elfoglalták a Zborskotól délre emelkedő magaslatokat.

A Tscheganska Píaninán szerb ellentámadások megüszültek.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

A bolgár-görög összeütközés

Lugano, augusztus 28. (Magyar Távirati Iroda.) Szalonikii jelentés szerint Szeresz városát egy görög hadosztály védelmezte a bolgárok ellenében, mire összeütközésre került a sor. E hadosztály 200 halottat és 750 sebesültet veszített.

60 FILLER 1 DOBOZ "FAX" HYGIÉNUS SZIVARKAHÜVELYNEK AZ ÁRA VÉDJEGY

Főraktár: Mayer Manó nagykereskedésében.

Erdélyért és Bukovináért fordult ellenünk Románia

— A főhadiszállás engedélyével —

Föltétlenül beavatott katonai forrás a romániai helyzetről a következő szenzációs értesüléseket közli:

Románia egyelőre még nem kívánt a semlegességből kilépni és még mindig nem látta elérkezettnek az időt a fegyveres beavatkozására. A román hadsereg ugyanis hosszabb hadjáratra semmiféle tekintetben sincs felkészülve és mivel Bukarestben a kormány és a hadvezetőség abban a meggyőződésben él, hogy a világháború még nagyon hosszú ideig fog tartani, Románia nem kívánta annak a kockázatát vállalni, hogy olyan hosszú tartamu háborút viseljen, amely teljesen megörlöng Románia katonai és gazdasági erejét és végül is az aránylag rövid idő múlva bekövetkező teljes kimerültség miatt az országot Szerbia és Montenegro sorsára juttatná. Románia rövid háborút akar, gyors sikerrel, olyan hadjáratot, amely hasonlítson a Balkán-háború Bulgária elleni vértelen felvonuláshoz.

Viszont Oroszországra nézve rendkívül fontos és sürgős volt, hogy Románia Oroszország csapatainak a Dobrudzsán keresztül Bulgária ellen való átvonulása elé ne gördítsen akadályokat. Oroszország ugyanis még nem mondott le a Fekete-tenger és Konstantinápoly uralmára irányuló álmokról és mert a Dardanellák megvívása oly csúfosan vallott kudarcot, most a szárazföldi uton akarja Konstantinápolyt meghódítani.

Románia azonban nagyon is jól tudta, hogy a független román királyság jelenlegi helyzetében utáiban van Oroszországnak, mely győzelme esetén közte és Konstantinápoly kö-

zötti uton egy önálló, független Romániát meg nem tűrhet. Erre való tekintettel Románia területi megerősödést kíván elérni és garanciákat követelt arra, hogy a háború után Erdély és Bukovina Romániához fog csatoltatni. A román kormány tudatta is ezt a követelést Oroszországgal, amely azonban a legutolsó időkig hallani sem akart ilyen ígéretről és az erre irányuló garanciákról, mert Románia területi megerősödését a leghatározottabban ellenezte. Az átvonulásra vonatkozóan Románia addig kívánta huzni-halasztani a döntést, amíg az Erdély és Bukovina ellen való támadásra a megfelelő pillanatot elérkezettnek nem látta Oroszország azonban már nem várhatott, ultimátummal fenyegetőzött és fölállította a kérdést: Románia — Görögország mintájára — tűrje, hogy a monarchia és Oroszország csapatai mérkőzzenek, vagy pedig maga is — és ekkor már minden kikötés nélkül — a központi hatalmak ellen forduljon.

HIREK

***

Domahidy főispán akciója a szegény gyermekek felruházása érdekében

A Debreceni Hadsegélyző Hivatal elnöke, Domahidy Elemér főispán, ki a háború kitörése óta mindent elkövet, hogy hadban levő hőseink hátrahagyott családtagjainál a világháború okozta nélkülözést legjobb tehetsége szerint enyhítse, e héten egy körlevelet intézett Hajdúvármegye és Debrecen előkelőségeihez, arra kérve őket, hogy tekintettel az árvák szomorúan megnövekedett számára és a gyermekek felruházásához szükséges anyagok rendkívül magas áaira, legmesszebbmenő támogatásban részesítsék az elnöktele alatt álló hivatal azon akcióját, hogy úgy, mint a múlt évben, 1000-nél több gyermeket ruházhasson fel. Ezen levelek egyikére e hó 25-ikén Domahidy Elemér főispánhoz a következő válasz érkezett:

Méltóságos Uram!

Méltóságod hazafias felszólítása ma jutott birtokunkba. A legnagyobb rokonszenv és veleérzés kell hogy feltámadjon mindenki benn, aki e megható szöveget olvassa.

Midőn e magasztos célra, hőseink gyermekeinek felruházására a csatolt 500 koronát, mint szerény obulusomat mellékelni szerencsém van, kifejezést kell adni afféletti élénk sajnálkozásomnak, hogy a minden oldalról és állandóan való igénybevétel, amelyben különösen kétlakiságom utján részem van, érzelmeimnek határt szab.

Kérem tehát szerény adományomat ily mértékben is szívesen fogadni.

Méltóságodnak mindig szolgáltrakész híve és tisztelője

Nagyhat, 1916. augusztus 25.

Fürst Ödön.

E levélhez nem kell semmiféle kommentár. Kívánatos, hogy nemes példáját a szegény felruházandó gyermekek érdekében minél számszerűbben kövessék.

— Miniszterek tanácskozása Bécsben. —

Bécsből táviratozzák: Tiszta István gróf miniszterelnök és Hazai Samu báró honvédelmi miniszter ma Bécsbe érkeztek. A miniszterelnök délelőtt hosszabb magánkihallgatáson volt a királynál Schönbrunnban, délután pedig hosszabb tárgyalást folytatott a honvédelmi miniszterrel együtt a hadügy- és külügyminiszterrel. A miniszterelnök a ma esti vonattal visszatért Budapestre.

— Debrecen közlélmzése. E hó 29-én, kedden déli 12 órakor a közlélmzési bizottság a városháza kistanácsstermében ülést tart, amelyen Debrecen közlélmzési ügyeivel kapcsolatos kérdések kerülnek tárgyalás alá.

— A színház megnyitása. A városi tanács ma tartott ülésén megengedte, hogy a színház az előadásokat már szeptember 2-ikán, szombaton este megkezdhesse.

— **Tanítóválasztás az egyháznál.** A debreceni református egyház presbitériuma e hónap 30-ik napján — szerdán — délután 4 órakor az egyház tanácstermében ülést tart, melynek tárgyai közt szerepel a többek között: Szavazás egy megüresedett egyházkerületi világi tanácsbírói állásra. — Jelentés Könyves Tóth Kálmán lelkész 1000 korona ösztöndíjadományáról. — Az iskolaszék végzése az újonnan szervezett 1 férfi és 3 nőtanítói állásra beérkezett pályázat eredményéről, minősítési táblázattal és ajánlási sorrenddel 1 férfi és 3 nőtanító megválasztása. — A felsőbb leányiskola, leánygimnázium és tanítónőképző intézet igazgató-tanácsának végzése a leányközépiskolák reformja következtében szükségessé váló intézkedésekről és intézetiükkel kapcsolatban polgári leányiskola felállításáról. — Ugyanannak végzése az intézetben négy helyettes tanítónő megválasztásáról.

— **Csak egy napos vásárokat engedélyez a miniszter.** Tudvalevően a kereskedelemügyi miniszter a háboru alatt csupán egy napos vásárokat engedélyezett. — Most azonban leírta, hogy amennyiben a város több napos vásárt akar tartani, akkor erre vonatkozóan a közgyűlés hozzon határozatot s azt jóváhagyás végett terjesszék föl hozzá.

— **Bajok a városi teigazdaságban.** A városi tanács ma tudomásul vette Csontos Lajosnak, a városi teigazdaság vezetőjének bejelentését, hogy a teigazdaság ténylegállományaiban a száj- és körömfájás lépett föl, aminek következményeképpen kevesebb tejet lehet a közönségnek kiadni. Ezt a mennyiséget is csak forralva adják ki, de nyomatékosan figyelmeztetik a közönséget, hogy oda haza ujjra forralja föl a tejet, amely ez esetben minden veszély nélkül élvezhető. Erre vonatkozóan a tanács hirdetményt is fog kibocsátani. A tejet ezentul nem fél nyolekor, hanem 8 órákor fogják kiosztani.

— **Borbély Lili** és művészársulata nagy tetszést aratott ma az Urániában. Színi nem akaró taps jutalmazott minden egyes számot. Borbély Lili bájos és kedves volt, mint mindig. Havy Etus és Major Ilona kedves előadással teljes sikert arattak. Gáthy Kálmán gyönyörű bariton hangjában gyönyörködött a közönség. Németh Nándor kitűnő naturbursch komikus és Kassay Károly pompás új kuplékat adott elő. Ma bucsuzik a kedves művészársaság a 7 és 9 órai előadásokon.

— **Öngyilkosság betegség miatt.** Balmazújvárosi tudósítónk írja: Ma reggel Kátóna János 76 éves földesgazda a lakásán fölakasztotta magát és meghalt. Az öreg embert már régóta súlyos betegség kínozta és ezért követte el az öngyilkosságot.

— **Debrecen adóhátraléka.** A debreceni m. kir. adóhivatal ma felhívta a várost, hogy adóhátralékát fizesse meg. Ez az adóhátralék tetemes összegre, 280,000 koronára rug.

— **A színház-átalakítás költségei.** A belügyminiszter ma érkezett leiratában jóváhagyta a közgyűlés határozatát, hogy Bálint és Jámor cégnek a színház átalakításával kapcsolatos felvételi munkák és tervek díjazására 8556 koronát fizet a város. Ezzel szemben azonban a cég a terveket tartozik átadni a városnak.

— **Évmegnyitás a Kereskedő Társulati polgári fiúiskolában.** Szeptember hó 9-én délelőtt 8 órakor javító és pótló vizsgálatok; szeptember 11., 12. és 13. napjain délelőtt 9-től 12-ig beiratások; szeptember 14-én délelőtt 8 órakor az iskolai év ünnepies megnyitása; 15-én délelőtt 8 órakor a rendes tanítás megkezdése. A z i g a z g a t ó s á g.

— **Akik kétszer halnak meg.** Az Apollóban ma két nagy sláger-kép kerül bemutatásra. Az egyik „Akik kétszer halnak meg” nagyhatású társadalmi dráma, a másik „Ha az asszonyok szeretnek” dráma 3 felvonásban. Mindkét kiváló film-ujdonság vonzó darabnak bizonyult.

— **Levonás a keverékek után.** A hivatalos lap mai számában kormányrendelet jelent meg, amely szerint a 2%-nál több idegen keveréket tartalmazó buzára vonatkozó eddigi rendelkezés oda módosított, hogy ha a buza 2%-nál több idegen keveréket tartalmaz, a keveréknek minden megkezdett egy-egy százaléktöbblete után a megállapított legmagasabb árból 100 kilogrammonként 15 fillért, a rozsnál 12 fillért kell levonni.

— **A debreceni ref. tanítóképző intézet megnyitása** szeptember 16-án lesz. A beiratkozások 11—15. napjain történnek meg. A pót- és javítóvizsga 12-én tartatik meg. Debrecen, 1916 augusztus 28. A z i g a z g a t ó s á g.

— **A nagyerdei park rendbentartása.** A mérnöki hivatal előterjesztésére a városi tanács ma 2000 korona póthitel szavazott meg a Nagyerdőben létesített park föntartására, miután az gondozás hiányában tönkremegy.

— **Utazó idegen milliók.** A szövetségi hűség megnyilatkozásának kell tekinteni, hogy a bolgárok már ércpénzeiket is nálunk, a monarchia pénzverdejében készítették, holott azelőtt Franciaországban készültek a bolgár ércpénzek. Három esztendővel ezelőtt, a balkáni háboru idején gyakran hallottunk híreket arról, hogy magyarországi bankokban helyezték el gazdag bolgárok a pénzeiket. Érdekes, hogy még a leigázott Szerbia is a körmöcbányai pénzverdejében verette pénzeit s a szerb dinárokon is a Schwartz szó van rajta. A bolgárok nemrégiben nagyobb megrendelést adtak a bécsi főpénzverőnek, ahol el is készülték a két, egy és fél levás bolgár ezüstérempénzek s az első három millió frank értékű ezüstpénzt el is liferálták Szófiába. A bolgár milliókat a Balkán-vonattal vitték le Bulgáriába Szabadkán át. — Amikor éjjel befutott a sötét, kihalt szabadkai vasuti állomásra a balkáni vonat, semmi sem jelezte, hogy milyen értékes szállítmány húzódik meg a harmadik, negyedik és ötödik kocsi-ban. Csak az árulta el, hogy valami szokatlan dolog van a Balkán-vonaton, hogy szuronyos katonák őrizték a kocsikat és senki emberfiát sem engedték a közelébe. A pénzszállítmányt ugyanis Nisig a mi hadügyminisztériumunk részéről kirendelt katonai fedezet kísérte. — Az egykori szerb fővárosban a vonat elé jöttek a bolgár deputátusok és a kivezényelt bolgár katonák, akik átvették a szállítmányt és a három millió leva feletti őrzetet. A három millió levást Szófiába vitték, ahol a bolgár nemzeti bank vattrezoiraiba zárták el. Hir szerint a jövő hónapban a bécsi pénzverőből újra szállítanak Bulgáriába pénzt s ez a szállítmány is Szabadkán át tart a Balkán felé.

— **Ódon tankönyvek** legolcsóbban és új tankönyvek bolti árban kaphatók **Aczél anti-quariumában**, Első Takarékpótló. Meg nem felelőket bármikor kicserél vagy visszavesz.

Ch. Perczel Carola táncnő az ősz táncnőit szeptember 12-én kezdi meg. Beiratkozni lehet lakásán, az Uránia-színház kereszt-épületében. Telefon 12-51.

— **Iskolás fiúk és leányok részére** kész fehérneműk, matracok, paplanok, takarók. Intézeti fehérnemű az összes internátusokba előírás szerint Kardos Lászlónál, Debrecen, Kossuth-utca 9.

— **Használt tankönyvek** az összes fiú- és leányiskolákra kaphatók **H a r m a t h y n á l**.

Adakozzunk a Vörös Keresztnek!

KÖNYVET A HARCTÉRRE!

Az Országos Hadsegélyző Bizottság és a Magyar Szent Korona Országainak Vörös Kereszt Egyesülete könyveket, füzeteket, képes újságokat kér a harctéren levő katonák részére. A küldemények a Vörös Kereszt Szeretet-adomány osztályhoz (Budapest, V. Lipót-körút 1.) címzendők. — A kir. posta bérmentesen szállítja a csomagot, ha ráírjuk: „Szereteadomány a harctéren levő katonák számára”.

Tekintettel a folytonosan hallatszó azon panaszra, miszerint

JÓ MOSÓSZAPPAN

nem kapható, tudatjuk a nagyérdemű közönséggel, hogy gyárunk „**Gyors-mosó**”, „**Vegyítiszta debreczeni**” és „**Csikós**” elnevezések alatt 60—62% zsírsavtartalmu, tehát a legjobb minőségű mosószappant állítja elő.

Csikós szappanunk kézmosásra is kiválóan alkalmas. — Kapható minden fűszerkereskedésben.

Első Debreczeni Gőzszappangyár
Külsővásártér 3. Telefon 224. szám.

Apró hirdetések

Apró hirdetések egyszeri beiktatása tíz szöveg hatvan fillér. Minden további szó 6 fillér. A délután négy óra után feladott hirdetések díja szavanként nyolc fillér.

Aranyat-ezüstöt, brilliántokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogcédulát) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. Meghívásra házakhoz is elmegyek. Steiner Mihály, Csokonai-u. 32.

Tannaló
felvétetik Félégyházy János fűszerüzletében.

Mindenféle
butorok eladók Iskola-utca 8. szám.

Eladó kedvező fizetési
feltételek mellett:

Varga-kert, Keleti sor 7. szám alatt lévő 1 hold föld körülkerített beltelek,

Sámsóni-uton a sorompónál lévő új ház, — bolt, kocsma és lazáshelyiségekkel,

Geréby-telep, Kondor-u. 3. sz. alatt lévő három szobából álló kis ház, külön álló nyárikonyhával, istálló, és baromfiókkal, valamint két hold szőlőkörülkerítve,

Halsi telep, Márton Kálmán-utca 62. sz. alatt fekvő két szobás kis ház, mely két utcára nyílik,

Ujkertben, az Andrássy-ut 40. szám alatt fekvő 1 hold szőlő, egyszobából álló házzal,

Tégláskertben két darabban egy-egy hold területű szántóföld,

Kossuthkertben 8 kat. hold szőlő.

Értekezhetni Debreceni Gazdák Bankjában, Kossuth-utca 17.

Finom házasságok, horgolást, fehérnemű varrást és javítást elfogad egy hadbavonult családanya — olcsó árak mellett. — Kéri a n. é.

közönség pártolását, hogy családját a háboru tartama alatt fenntarthassa. **Késes-utca 37. Nyíriné.**

Uri leány
német és francia órákat ad. Cim a kiadóhivatalban.

Iskola könyvek
az összes iskolák részére füzetek, író- és rajzszerek stb. még mindég olcsón kaphatók Fröhlich-féle könyv- és papírkereskedésben Szentanna-utca 1.

Elveszett
egy „Maxi” névre hallgató foxi kutya vasárnap este a Széchenyi-kertben. Megtaláló 10 korona jutalomban részesül József kir. herceg-u. 59. szám alatt.

Zálogcédulái, törött aranyat, ezüstöt, brilliáns ékszert veszek és olcsón eladok. Krámer, Arany Bika-bérház 3.

Káposzta

nyolcezer fej, már mostantól, kisebb részletben szállítva eladó. Ételmezőknek, savanyítóknak előnyös vétel. Puskás, Hajdudorog.

Megjelent

Uray Sándor ref lelkész

Örökzöld koszoru

háseink sírhalmára vigasztaló és megnyugtató könyvecske

10-ik kiadása.

Aki ezt a nagy elterjedésű, gyönyörűen összeállított, egész vászonkötésben lévő, lelket felvidítő könyvet még nem szerezte be,

1 koronáért

megkaphatja kiadóhivatalunkban, Piac-utca 49.

Somossy László cég

Hajdúvármegye szállítója

Harisnyák, Zsebkendők,

Kötények, Ingek,

Gallérok, Kézvelők

óriási raktára!

A nő legszebb disze

a szép alakú dús

KEBEL.

Hölgyek, kik e tekintetben hiányt éreznek, forduljanak teljes bizalommal

Krause Idához

POZSONY,

Sáno-út 2, 0) oszt., honnan teljesen költségmentesen és diszkrétén kapnak tanácsot és útbaigazítást a telt kebel elérésére.

